

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galbenu cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiu, séu prin posta
séu prin domni co-
lectorii.

Nr. 5.

Brasiovu 1. Martiu 1876.

Anulu IX.

Sumariu: Epistola adressata dlui dr. M. G. Obedenariu. — Filosofi'a poporului. (Fine.) — Documente historice din 1848 et 1849. (Urmare.) — Procesu verbale. — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Domnulu meu si onorabile Collegu!

Déca Ti-am remasu pâna astadi datoriu cu res-
punsu la epistol'a D-Tale de dato Paris 1. Ianuariu
a. c., plina de apretiaru juste si de sentimente ami-
cabili, caus'a unica fû, cà am asteptatu nuo'a opera
a D-Tale, prin care 'Ti implinesci de nou missiunea
de apostolu alu romanismului in Franci'a, séu cá se
me corregu, in tóta lumea civilisata; pentru-cà totu
ce se scrie bine si justu in limb'a francesca, este cau-
tatu si cititu in classile de frunte ale popóraloru ci-
vilisate. Acumu inse oà cartea D-Tale imi vení la
mana fóra nici o dificultate, „pe caléa batuta“ — si
dupa-ce am trecut prin trens'a cu tóta attentiuenea
de care mai sunt capabile in acésta etate a mea, in
locu de a'Ti multiamí intr'o scrisorica privata, de
care se scimu numai noi amendoi, permite'mi se
trecu preste modesti'a D-Tale si se'Ti multiamescu
in faci'a natiunei. Mai antaiu inse voiu se'Ti spunu
unele lucruri betranesci de ale mele, de unde apoi
vei fi in stare se apretiedi bucuri'a mea simtita la
vederea operei D-Tale „La Roumanie économique
d'après les données les plus récentes. Géographie,
état économique, anthropologie etc.“

Una din maximele politice ale statului in care
m'am nascutu, ain crescutu si inbetranitu en, fusese
odenióra ca, tinerimea studiósca se fia crescuta intr'o
specie de urgia asupra totu ce este frantiosescu. Fran-
ci'a si mai alesu capital'a sa, care este totu-odata
capital'a civilisatiunei, era descrisa cá una Sodoma
moderna; caracterulu francescu consideratu cá celu
mai periculosu din lume; poporulu francescu cá in-
mieu alu lumii. Parintii carii permittea filorú si
fiicelorú se invetie limb'a francesca, treceá de opposi-
tionali, de perturbatori, de adversari ai sistemei gu-
bernamentale. Asia individii din generatiunea nóstra,
puçini càti au apucatu se invetie limb'a lumii civi-
lisate, o facea mai multu intr'ascunsu, pentru cá se
nu cada in prepusu de spirite malcontente, se ca-
stige din alte studie calcule rele si se'si inchidia càte
o modesta cariera, care pentru romanii din imperiu
si de altumentrea era fórté problematica si nesigura,
inca si pentru aceia, carii cá se inaintedie, isi re-
negá sangele si religiunea.

Dupa siesesprediece ani petrecuti prin scóle scu-
turandu pulberca si stergundu-ne ochii inpainjinati,
esindu pe scen'a cea mare a vietiei, incetu cu ince-
tisiurulu incepuramu se cunósceinu cumplitete erroru
in care fuseseramu educati, si se apretiemu immen-
sele folóse pe care le póte trage natiunea nóstra din
invetiarea limbelorú neolatine, anume a celei italiene
si a celei francesci. Intr'aceea la Dv. generatiunea
contemporana cu noi, ne apucase de multu inainte
pe acestu terrenu alu cunoscintielorú, fóra cá se scimu
unii de altii. Pre candu noi eramú condamnatu se
invetiamu alte câteva limbi cu totulu straine geni-
lú limbéi nóstre, precumu german'a, magiar'a, ser-
béso'a, ruten'a, parintii Dv. domnule doctoru, invetiá
in a trei'a parte de tempulu celú perdeamu noi, am-
bele limbi neolatine, séu celu mai pucinu una dintru
acelea, pe cea francésca. Pre candu la noi era in-
terdisa cu rigóre studierea la universitati externe,
parintii Dv. isi facea studiele in Parisu si pe la uni-
versitati din Itali'a. Pre candu noue ni se esplicá
classicii latini in limb'a magiara, mai alesu pe atunci
fórté saraca, éra classicii elini nici-decumu, ai Dv.
ii citea, pe cei latinesci in excellenté traductiuni fran-
cesci séu italiene, éra pe cei grecesci in originalu.
Pre candu la noi nu potea se strabata nici-unu diariu
din tieri straine, afara de „Augsburger allg. Zeitung,“
si acela inca numai cá diu gratia, la persóne alese,
in cabinetele de lectura ale parintilorú Dv. poteai se
affi cele de antaiu diagie ale lumii. Parintii Dv. nu
prea avea scóle publice, dispunea inse de midiulóce
materiali pentru cá se'si tiena scóla in casa, in fa-
milia, séu cá se'si duca pe fiii lorú in ori care statu
alu Europei civilisate. In patri'a nóstra se aflá multe
scóle publice, facute inse spre a ne intuneca spiri-
tele, a ne implanta despretiu chiaru càtra noi insine,
a ne falsifica istori'a si a'si bate jocu de originea
nóstra; éra déca scapáramu din acelu periculu infri-
cosiatu si plinu de infamia, avemu se multiamimu
totu numai acelorú parinti ai nostrii, carii trecusera
cá prin „cele siepte vami“ pâna la Itali'a, pâna la
Rom'a, éra de acolo mai apucasera si in largulu Eu-
ropei occidentale, pe nesciute, pe neasteptate. Fára
luminele aduse de aceia, nu sciu ce era se se alóga
de noi descendentii lorú. Totu aceia ne invetiasera

si canteculu citatu de D-Ta la pag. 393: „Nu duceti asia departe pe-imperatulu Bonaparte etc.“ si mai inca altulu elegiacu: „Minunatulu Bonaparte, standu in mare de departe, in marea apusului, in préjm'a Portmuthului etc.“ Va intreba cineva: De unde scia poporulu romanescu inainte cu 60—70 de ani despre evenimentele din Franci'a, si cine'lu invetiá se cante faptele heroice si gloriose, catastrofele si desastrele imperatului Napoleonu I.? Din sut'a de mii de romani cáti isi versá sangele in totu tempulu in liniile armatei austriace, camu a trei'a parte scapandu cu viétia, dupa servitiu activu de 16 pàna in 20 de ani, (oficirii 40 de ani), venindu acasa mai toti cá invalidi, in serile de érna, séu in serbatori, si in ór'a de amiédi sub repaosulu de labórea campului in tempulu verei, densii narrá familiiloru romanesci „minunile lui Bonaparte, pe care nu'lu predea nici-unu glontiu, pàna nu'lu fermecà o femeia, precumu fermecase Dalil'a pe Samsonu.“ Éra dupa-ce se latí scirea despre mórtea acelu geniu alu luméi latine (1822), parintii nostrii nu voia se creda, precumu nu credea nici poporulu Franciei, ci cantá mereu cà l'au dusu „pe corabia englezésca, la Elen'a se robésca.“ Atátu era de vii sympathiile poporului romanescu din Transilvani'a si Ungari'a pentru Franci'a si imperatulu ei! Manifestatiunile cele mai recente din a. 187°/₁ documentate la nenumerate ocazioni in spiritulu parintiloru nostrii le cunosci si Dta, de aceea trecu inainte.

Déca sympathiile natiunei nóstre preste totu sunt asia de vii, perseverante si intensive pentru Franci'a, cá si pentru Itali'a, credu cà dorinti'a nóstra inca este prea legitima, cá si numele de romanu orientale séu daco-romanu, se sune càtu mai desu la audiulu Franciei, si conditionile de viétia nóstra nationale se ajunga, anume cu ajutoriulu pressei, la cunoscinti'a marei si gloriosei natiuni. Acestei dorintie au corresponsu toti acei romani, franci, italieni, cáti au scosu la lumina informatiuni in limb'a francesa despre romani si de tierile locuite de ei. De aceea am disu si voiu repeti in totu restulu vietiei mele: Binecuventata se fia tierin'a aceluor boieri buii patrioti ai Moldaviei si ai Munteniei, carii incependu dela Dimitrie Cantemiru pàna la parintii Dvóstra, intr'unu periodu de 120 de ani au datu exemplu si au indemnatu pe compatriotii loru cá se invetie bine limb'a francésca, cá cei dotati cu midiulóce materiali se si tramitia pe fii loru la facultati, la politehnicu si la scóle militari din Parisu, Brusella, se cante a face cunoscinti'a celoru mai gloriosi barbati, si adeveratii luminatori ai omenimei. Értatu se'mi fia pecatulu; dara am pismuitu adesea pe generatiunea Dtale din Romani'a, care a fostu atátu de fericita, cá se asculte pe barbati cá Michelet si Quinet (ginere alu lui G. Asachi), se castige pentru patri'a loru favórea celoru mai illustrii barbati ai Franciei, se petréca cu anii in societatea ilustratiuniloru ei, ai geniiloru din dilele nóstre. Dara Dv. nu v'ati indestulatu nici cu

atata, ci ati adusu in patria barbati cá Vaillant, cá Davila, cá E. Desjardins, cá De Marsillac, Th. Foucault, De Gobart si alti multi, cá se ve cunósca si studiedie patri'a si pe poporu acilea pe locu, din tóte punctele de vedere. Mai totu pe atunci ati invitatu si din ilustratiunile Italiei, pe unu Ubicini si mai de aprópe Ed. Gioia spre acelasiu scopu. Ereditulu si generosulu filoromanu dn. Vegezzi-Ruscalla fusesse multu mai inainte in tierile nóstre, si ne-a conservatu scumpele sale sympathii pàna in momentele de facia. Ve pismuescu domnule collegu, dara vei conveni cá invidi'a mea este de escusatu.

Langa acei barbati eminenti ve alaturarati mai multi dintre Dv., cá se predicati numele romaniloru si alu Romaniei in tóta lumea prin vehicolulu limbei francese incependu dela Eliadu, Bratenii, Rosetti, pàna la excellent'a ficia a Ghiculesciloru Dora d' Istri'a, pàna la Vas. Alexandri, Bas. Boerescu (La Roumanie d' après le traité de Paris), Aurelianu et Odobescu (Notice sur la Roumanie, Paris 1868), Em. Cretulescu, Hasdeu (Histoire dela tolérance religieuse en Roumanie 1873). Astadi vii Dta si dai Franciei si luméi notiuni despre romani, intre altele, inca si din unu punctu de vedere, la care pàna acumu au cugetatu fórté puçini dintre noi, adeca si din celu anthropologicu. Cà-ci nu me simtiu in putere cá se apretiediu dupa cumu ar merita acésta intreprindere a Dtale, pre càtu de grea, pe atátu de marétia, a carei lipsa era simtita de multu! Ai spartu unu drumu domnule doctoru, cunoscutu pàna acilea numai prea pucineloru alesi de profesiunea Dtale, nu si publiculu nostru. Esci membru alu societatiei anthropologice din Paris; Dta ai aratatu collegiloru Dtale de acolo, cumu sci se applici theoriile in viétia natiunei Dtale. De nu ai fi mai fi facutu nimicu pentru densa cá professoru la universitatea din Bucuresci si cá medicu in capital'a Romaniei, totuodata cá auctoru alu diverseluor publicatiuni medicali, acésta singura scriere trebuea se'ti asigure dreptulu la recunoscinti'a natiunei.

Filosofi'a poporului.

(Urmare.)

„Cine cerne tóta diu'a e semnu cà n'are gustu se framente.“

„Cine spune multe, face pucine.“

„Cine tace si face.“

„Cine s'a friptu in focu suffla si 'n soc.“

„Diece intiepti nu potu se descurce ceea ce uuu nebuu a incurcatu.“

„Totu sacu 'si gasesce petecu.“

„Si-a gasitu tingirea capaculu.“

„Nu-ti intinde petiorulu pana nu te ajunge patulu.“

„Cainii cari latra, nu musca.“

„Fug'a e rusinósa, dar' e sanatòsa.“

„Pisic'a blanda sgarie reu.“

„C' unu racu totu saracu.“
„Carbunele stinsu ilu ieai in mana si te arde.“
„Déca nu e cine nu e, cine e se nu mai fia.“
„Cine in amoru nu crede, n'aru mai calca érba verde.“
„Cu o fióre nu se face primavéra.“
„Lupu 'si schimba perulu, dar' naravulu nu.“
„Tómn'a se numera bobocii.“
„Turcu e turcosu, tîganu fricosu.“
„Omu déca n'betranesce, pune 'i paie si 'l pâlesce.“
„Boeru e totu boeru, si incinsu cu funia de tei.“
„Cine misca, totu mai pisca, cine siéde, cód'a 'i cade.“
„Mai banu e unu iepure in frigare decatu doi in crangu.“
„Cine se teme de bruma, se nu sadésca via.“
„Lupulu te pâresce, si totu lupulu te judeca.“
„Omulu e avutu candu nu e datoriu nimicu.“
„S'a scremutu muntele si-a nascutu unu siórece.“
„Decatu maine unu bou, mai bine adi unu ou.“
„Ce e in manâ nu e minciuna.“
„Nu facu tôte muscele miere.“
„La riu n'au ajunsu si pôlele si-au ridicatu.“
„Cui e fôme codru visédia.“
„Vrabi'a malaiu visédia.“
„Si vrabi'a puia.“
„Totu tîganu 'si lauda ciocanu.“
„Unu D-dieu da, si altulu iea.“
„Da-mi Dómn'e ce n'am ganditu, se me miru ce m'a gasitu.“
„Fa-ti crucea mare, cà dracu e betranu.“
„Gain'a care canta sér'a nu face ona diminéti'a.“
„Dela copaciulu caditu si babele aduna cren-gile.“
„Nu e in tôte dilele pasci.“
„A gasitu sâtu fara caini si se plimba fara cio-magu.“
„Boerii tienu fumulu de pe urm'a saracului.“
„Iea 'l de pe mine cà 'l omoru.“
„Numai sórele póte se 'ncaldiésca tóta lumea.“
„Dupa póma se cunósce pomulu si dupa fapta omulu.“
„Mai bine saracu si curatu.“
„Pecatulu intra ridiendu, si ese plangendu.“
„Ochnulu stapanului ingrasia calulu.“
„Nu vinde pelea ursului inainte de a'l ucide.“
„O meseria platesce catu o mosia.“
„Dupa batalia multi viteji s'arata.“
„Dupa ce s'a frantu carulu, multi arata drumulu celu bunu.“
„Déca pomulu cade, 'i piere si umbr'a.“
„Cine e érn'a la ogoru, e si vér'a la oboru.“
„Mai bine o pasere in colivia decatu o suta pe gardu.“
„Cine vrea se omóre unu caine, 'i scóte cà 'i turbatu.“
„Tufa in capu, tufa in punga.“
„P'o urechia intra si pe alt'a ese.“

„Candu a crescutu tigr'a si candu a strîmbatu gatulu.“
„Cotoiulu s'a calogaritu si s'a juratu cà nu mai mananca sióreci.“
„Dupa ce e négra, o chiama si Néga.“
„A semanatu castraveti“
„Si au resaritu scaieti.“
„Chelului despre chelia“
„Se nu 'i spui vr'o istoria.“
„Nu este rasuru“
„Se n'aiba cusuru.“
„Ce e frumosu“
„Pórta si ponosu.“
„Ride omu de omu si draculu de toti.“
„Gur'a lumii numai pamentulu o astupa.“
„Fia-care se léga unde 'l dóre.“
„Totu insira la gogosi,
„Spuindu despre mosi perosi.“
„Vorbesce neispravite“
„La insir-te margarite.“
„Scie vorbe se indruge,“
„Par' cà totu la tietia suge.“
„Scie ca la calulu prostu“
„Se iea hamulu pe de rostu.“
„Scie sfatuiri se dea“
„Catu scie si bab'a mea.“
„Dile insirate“
„Fire incurcate.“
„Pandia reu tiesuta“
„Si vreme perduta.“
„Unde chioresce,“
„Si unde lovesce.“
„Retacirea din urma mai rea decatu cea d'antaiu.“
„Imbucatura mare se 'nghiti“
„Si vorba mare se nu dici.“
„Par' cà se pune la ciorba“
„Una intr'alta totu se sórba,“
„Astfeliu nu-ti dà pasu la vorba.“
„Boulu se léga de córne si omulu de limba.“
„Cu chiorii chioresci, cu gangavii gangavesci.“
„Cuventulu
E ca ventulu.“
„Mesterulu strica si drege de frica.“
„Nu se ajunge nici cu armasariulu“
„Nici cu ogariulu.“
„Limb'a óse n'are, si óse sfarama.“
„Cu rim'a mica se prinde pescele mare.“
„Cu o lingura de miere mai multe muscé prindi decatu cu o bute de otietu.“
„De multe ori glum'a“
„Injura mum'a.“
„Gura aduce ura.“
„Pana la imperatulu“
„Rabda incaieratulu.“
„Siérpele pana nu 'lu calci pe códa nu se in-tórece se te musce.“
„Cu o minciuna boierésca“
„Treci prin graniti'a nemtiésca.“

„Candu vede omulu nevoia
Vorbeste ce nu 'i e voia.“

„Si-a mancatu credinti'a ca tiganulu biseric'a.“

„Cine pórtá plosc'a cu minciunile, nu o duce
multu.“

„Cu gogosi de tufa nu se negrescu sprincenele.“

„Bub'a capu nu face

Pana nu se cóce.“

„Din sgaibuliti'a mica

Buba mare se ridica.“

„Tiganulu la malu se innéca.“

„Dintr'unu rasuru esu si trandafiri si maracini.“

„Ce-a facutu mam'a si tata

O se faca fiulu si tata.“

„Cine fura adi unu ou

Maine fura si unu bou.“

„Cine fura adi unu acu,

Maine fura si-unu gansacu.“

„Tiganulu pana nu fura nu se tine omu.“

„Ovreiulu pana nu insiéla nu mananca.“

„Unde se gasesce freulu se cere si calulu.“

„Unde se gasesce siéu'a se cere si ipingéoa.“

„Pe unde a saritu capr'a sare si éd'a.“

„Candu nu e frumosu,

Pupa si mucosu.“

„Purcellu de'i vei taia urechile si cód'a din gra-
dina, maue numai se aiba loc pe unde se va veri,
apoi 'lu vei gasi acolo.“

„Ce mi e popa Stanu, ce mi e Stanu popa.“

„Ba e tunsá, ba e rasa.“

„Ba e ratia, ba é ratioiu.“

„Negustoriulu vinde cu cotulu si hotiulu 'i fura
cu totulu.“

„Lupulu e cu numele si vulpea cu darulu.“

„Gura are si gur'a nu 'i se aude.“

„Din calea betivului si Christosu s'a abatutu.“

„Te amesteci cá marariulu in bucate.“

„Nu-ti amesteca lingura unde nu-ti ferbe ól'a.“

„Dupa mórte si calu de ginere.“

„Ceea ce vei semana, aceea vei secera.“

„Cinci Tataři de Crim, platescu mai multu de-
catu diece de Bugeacu, si cinci Moldoveni birnescu
pe diece Tataři de Crim; earu cinci Codreni, adeca
Tighiceni, batu pe diece Moldoveni.“

„Saruta-lu in botu, de vrei se-i iei totu.“

„Nici usturoiu n'a mancatu, nici gur'a nu-i mi-
róse.“

„Nici carnea cu ósa, nici frigarea arsa.“

„Ori Stanu ori Capitanu.“

„Nu mesura pe altii cu palm'a ta.“

„Cine cade singuru, nu plange.“

„Dicundu numai miere, gur'a se face dulce.“

„Cine alege culege.“

„Cate bordeie atatea capete.“

„La perulu laudatu nu merge cu saculu.“

„Calea drépta e cea mai scurta.“

„Cine vrea trandafiri, cauta se vrea si spini.“

„De departe calu 'si bate, éru d'aprópe ochii 'si
scóte.“

„De departe trandafiru, éru d'aprópe borsiu cu
stiru.“

„Dupa risu se cunósce nebunulu.“

„A lua cu unulu si a da cu pumnulu.“

„Picatura mica pétr'a gauresce.“

„Multe mani facu sarcin'a mai usióra.“

„Mierea e mórtea musceloru.“

„Pomulu mare cade tare.“

„Candu séca laculu, se vede pescele.“

„Otiétulu tare vasulu seu si 'lu sparge.“

„Boii ara ordiulu si caii ilu mananca.“

„Doue petre tari nu potu macina.“

„Unde gain'a canta, cocosiulu tace.“

„Vulpea candu n'ajunge la gaini, dice cá suntu
spendiurate.“

„Dela unu reu platitoriu, primesce unu sacu de
paie.“

„Ól'a acoperita nu cade gunóie intr'ensa.“

„E mai bine se taci decatu se vorbesci reu.“

„Bivolulu nu se temé de purece.“

„Cine n'a gustatu amarulu nu scie ce e dulcele.“

„Nu vorbi unde nu vedi urechi.“

„Vaca buna se vinde din staulu.“

„Paiulu catu de micu 'si are umbr'a sa.“

„Tóta paserea pe limb'a sa pere.“

„Sabi'a de auru taia mai bine decatu cea de feru.“

„Matur'a vechia ajunge la grajdu.“

„Darea trece marea.“

„Satululu nu crede flamendului.“

„Hotiulu fura si jura.“

„Mórtea pisiciloru, bucuri'a sióreciloru.“

„Schimbarea domniloru, bucuri'a nebuniloru.“

„Corbu la corbu ochii nu 'si scóte.“

„Care manica nu intuneca.“

„Cine da din mani nu se innéca.“

„Gardulu cu proptele nu cade in timpuri grele.“

„Cine nu primesce svatu, nu e nici de ajutatu.“

„Cine padiesce limb'a, 'si pastrédia capulu.“

„Móre calulu, 'i remane siéoa; móre omulu 'i
remane numele.“

„Cuventele cele bune ungu, éru cele rele im-
pungu.“

„Intiél'a la mania e unu inceputu de nebunia.“

„Cu bucatari'a plina, saraci'a e vecina.“

„Somnulu multu nu e fara vise.“

„Vorb'a multa nu e fara minciuni.“

„In cas'a lenesiului totu d'a un'a e serbatóre.“

„Lenea e inceputulu seraciei.“

„Mai multe musce cadu in miere decatu in otiétu.“

„Mai multa gura de catu tréba.“

„Totu ce sbóra nu se mananca.“

„Dupa cumu e unchiulu asia si nepotulu.“

„O'i'a riiósa imple tóta turm'a.“

„Nime nu scie mai bine unde 'lu stringe cism'a,
decatu celu ce o pórtá.“

„Pétr'a care se scóte adesea din locu'i, nu prin-
de radacina.“

„Ochii care nu se vedu se uita.“

„Mai bine cu capulu netunsu decatú cu elu taiatu.“

„Pune vitia, bea vinitia.“

„Nu cumpera pisica in traista.“

„Si lanósa si laptósa, si se-ti via de cu séra
a casa.“

„Pana se vediu albe in capestere, mi-a esitu
perulu prin caciula.“

„A scapa de unu dracu si a da intr'unu lacu.“

„Cine cauta iepuri in biserica, se intórcé fara
venatu acasa.“

„A ascunde aculu in claia de fenu.“

„Intre orbi chiorúlu imperatiesce.“

„Calulu cà e cu patru petióre si totu se potie-
nesce.“

„Bate ferulu pana e caldu.“

„Cumú e santulu si tamai'a.“

„Nevoi'a multe ne invatia.“

„Unde e gustu nu incapé cértá.“

„Déca i dai multu nasu, ti se urca in capu.“

„Lasa-me in casa, lasa-me sub patu, lasa-me in
patu.“

„Nu strica orzulu pe gasce.“

„Cine se scie cu musc'a pe caciula, se apera.“

„Gaiń'a déca se vede in porumbu, 'i da cu pi-
tiorulu.“

„Cine va se traiéscá in pace, aude, vede si tace.“

„Tiganu candu s'a facutu imperatu, anteu pe
tata-seu Pa spendiuratu.

„Ride dracu de porumbea négra.“

„Pe tiganulu de 'lu vei spala, totu negru va re-
manea.“

„Nu te intinde pana unde nu te ajunge invelitórea.“

„Cine scie si ast'a la ce o fi buna?“

„Una spune omulu si alt'a face Dompulu.“

„Fa imprumutari si te astépta la superari.“

„Timpulu cumpera paiele si nevoi'a le vinde.“

„Totu patítulu e priceputu.“

Documente historice din 1848 et 1849.

(Urmare.)

44. Se impartasiesce Dlui V. Prefectu Stefanu
Moldovanu, spre a cerceta si a reporta adeverulu.

Sibiú 17/5 Nov. 1848.

prin

Georgie Baritiu,
secretariu.

Hochlöblicher Landesvertheidigungs- Ausschuss!

In den letztvergangenen Tagen sind in den be-
nachbarten Ober-Albenser und Kükülöer Comitaten
auf den meist verlassenen und unvertheidigten Edel-
höfen gräuliche mit Menschenmord, Raub an Vieh

und andern Vermögensgegenständen begleitete Ver-
heerungen ausgeübt worden. Dieser der Menschlich-
keit widersprechende, dem guten Rechte der Sachsen
und Romanen gewiss schädliche Uebelstand nöthiget
den Magistrat, einen Hochlöblichen Landesverthei-
digungs-Ausschuss dringend zu bitten, diese Gräuel-
thaten, die keineswegs geeignet sind die Sache der
friedlichen zur Vertheidigung herausgeforderten Be-
wohner dieses Landes, und der treuen Unterthanen
eines gerechten Herrn zu unterstützen, bei den ge-
genwärtig nur ihren Tribunen Folge leistenden Ro-
manen, durch das in Hermannstadt befindliche Co-
mité wirksam und eiligst abstellen zu lassen.

Mit vollkommenster Hochachtung geharrend

E. H. L. L. V. A.

Mediasch 31. Oct. 1848.

gehorsamste Diener

Magistrat der k. Fr. St. und St. Mediasch.

Daniel?

Michael Krüger m. p.
Sen. und Obernot.

(Ordinú secretu).

45. Comitétulu Natiunei Romane.

Domnule Protopopu si vice-prefectu!

Ai aflatu que I. General Comando din comita-
tulu Alba inferiora a formatu districtulu Blasiului, unde
a denumitu administratori provisorii romani pe ca-
pitanulu de cavalerie Popa dela Vajda-rece si pe
concepistulu tesauraru Petru Manu. In sedentia co-
mitetului pentru aperarea tieriei ce s'a tinutu astadi
s'a gasitu cu cale ca si partile disponibile din comi-
tatulu Kükülö sa se incorporeze cu noulu districtu
alu Blasiului. Fińdeca sasii voru sa adaoge la scau-
nulu Mediasului sau la alte scaune vecine 13 sate
din acelu comitatu ce este in desfacere, sub pretestu
que suntu locuite de sasi, cu tote que noi avemu
stiintia que suntu locuite mai totu de romani, aru
fi mare paguba pentru noi, quando amu lasa pe sasi,
qua pe niste frati ai nostri pe carii iamú scapatu
de unguri, sa'i lasamu sa'i subjuge. Acestia suntu
atatu de siguri in reusirea loru in privintia acesta,
incatu a si trimisu pe Vestitulu loru Popa Roth qua
sa faca pregatirile trebuintióse pentru incorporarea
aceloru sate cu scaunele sasesci. Comitétulu aperandu
causa nationala din tóte puterile, a propusu astadi
in sedenti'a comitetului pentru aperarea tieriei, qua si
din partea natiunei romane sa se tramita acolo unu
comissariu spre a cerceta, daca populatiunea sasa e
mai numerosa de quatu cea romana, si daca fińd
romani mai multi de quatu sasi, vrevoru ei ca sa se
adaoge la scaunele sasesti. Persoan'a cea mai po-
trivita care sa representeze in materi'a acésta si do-
rinti'a comitetului si interesulu natiunei ésti numai
Domniata, si numai Dta poti sa scapi pe bietii fratii
nostrii de a do'a subjugare priu sasi, mai periculósa

decatu cea din tainu prin unguri. De aceea comitetulu te invita, ca ori unde vei fi, indata dupa primirea acesteia sa te intorci la Mediasiu, si acolo sa aspti porunc'a comitetului ce ti se va tramite, spre a merge in calitate de comissariu la acele 13 sate nenorocite, si a paralisa din toate puterile lucrarea Popei Roth, qua sa le putemu mantui de pericolulu noiei subjugari ce le amerintie.

Simeon Barnutiu,   Aaron Florian,
presiedente.   secretariu.

46. Comitetulu Natiunei Romane.

Domnule Protopopu si vice-Prefectu!

Ti se alatura aici copia de pe ordinatiunea I. General Comando datu 17. Novembre a. c. sub Nrui 4543, 4575, 4576 si 4607 din care te vei incredintia que te-ai denumitu co-administrator provisoriu in comitatulu Kükülö pe lunga pensionatulu capitan Comendo, dinpreuna cu evangeliculu preotu Stephanu Ludwig Roth.

Comitetulu comunicandu acésta ordinatiune cu domniata te invita, qua fora intardiare sa te infaciasezi la pensionatulu capitan Comendo in Dicsö-Szent-Márton, care va fi residentia comitatului, si impreuna cu densulu si celalaltu co-administratoriu sa intri in functiunea cu care te-ai insarcinatu.

Comitetulu convinsu que acestu officiu nu se putea incredintia in maini mai demne, speréza que in tote lucrarile relative vei intrebuintia acelu zelu si vei desfasiura acea activitate, prin care sa meritezi increderea ce I. general comando a avutu in persona domnicitale, si sa justifici acceptarea comitetului de a representa natiunea romana cu demnitate si de ai apera drepturile si interesele cu barbatie.

Sabiiu 19. Novembr. 1848.

In absentia Praesidintelui
Ioanu Bran,
Aaron Florian.
secretariu.

46 a) Z. 4543. 4575. 4576. et. 4607.

In Folge der jüngst eingetretenen Ereignisse haben die Beamten des Kokelburger Comitats ihre Posten verlassen, und sind flüchtig geworden.

Um den nachtheiligen Folgen vorzubeugen, welche aus dem Mangel eines obrigkeitlichen Schutzes entstehen würden, finde ich mich daher kraft meiner Proklamation vom 18. v. M. bestimmt, das Kokelburger Comitats mit Ausnahme jener grösstentheils von Sachsen bewohnten Ortschaften, welche unter dem Collectivnamen 13 Dörfer bekannt sind, und die ich bereits den benachbarten sächsischen Jurisdictionen zugewiesen habe, unter die provisorische Leitung des gegenwärtig zu Mediasch domicilirenden pensionirten Herrn Hauptmanns Carl Comendo zu stellen, und ihm den Herrn Pfarrer Stefan Ludwig

Roth aus Meschen, und den Herrn Erzpriester Stefan Moldovan aus Mediasch ad latus zur Führung der Geschäfte beizugeben.

Wovon das Comitée zur Wissenschaft mit dem Auftrage verständiget wird, den Erzpriester Moldovan anzuweisen, sich alsogleich zur Disposition des Herrn Hauptmanns Comando, der seinen Sitz in dem Pretorialorte Dicsö-Szent-Márton des genannten Comitats nehmen wird, zu stellen, und durch Umsicht und thätige Verwendung sich sowohl seiner neuen Stellung als meines in ihn gesetzten Vertrauens würdig zu erweisen.

Hermannstadt am 17. November 1848.

Puchner m. p.
Fml.

Collationirt und dem ungestempelten Originale gleichlautend befunden.

k. k. Bezirksamt als Gericht.

Hatzeg am 2. April 1856.

F. H. (?)
k. k. Bez.-Adjunkt.

47.) Graiulu lui H. Windischgrätz Alfred, C. C. G. mareschalu, povatiuitorulu taturoru c. cr. legione, (afora de acele ce acumu sa afla in Italia) viteazu insastratu cu lana de auru si cu ordulu militarescu alu Maria Tereziei etc. etc. proprietariului Caesario Regiu Regimentu de Calareti usiori cu numero a 4-a càtra locuitorii ori de care limba si plasa a Ungariei si Transsylvaniei. Locuitoriloru Ungari si Transsylvani! De vreo câteva lunie terroristica Domnie onoru venditorii de Patrie, rebellistii, au facutu pacinica Ungarie unu campu sangierosu plinu de pericolosulu belu civilu. Rebellisti orbeste soru sculatü asupra drepturiloru si marirea incoronatului loru Rege. Libertatea personala e apasata, securitatea averiloru periclitata, si paciniculu oconomu dela spornica sua deprindere despartitu e silitu a prinde arme, chiaru asupra legitime incoronatulu loru Rege!

Acestui pericolosu, buna starea si sigurantia Imperiului amenintatoriu statu a pune capetu, e datorita, si porunca Domnitorului nostru, si alu meu celu mai strinsu propusu.

Dupa prea inalta porunca a majestatii sale care e Regele, si Principele vostru, voi sa intru in Patria vostra cu o armata vitesa si credinciosa, nu ca inamicu, ci ca sa debelesu (ingingu) pre rebelisti, si in Patria vostra prin Rebelli darimata, sa restauresu iarasi pacea. Catanele mele voru tine strensa disciplina, dar cu toti aceia, care sau poarta, sau prindu, sau pre altii silescu, sau amagiescu sa prinda arme asupra loru, ca cu inimici maiestatii sale, ca cu rebelisti voru tracta.

Locuitoriloru Ungari si Transsylvani! Voi cari sunteti drepti patrioti si credinciosi catra Rege, astepu dela bravura, si preste secli aratata nobila

vostra samtire, ca intendendumi mie mana de adjutoriu, voi'a Imperatului si Regelui nostru pre calea paci sa o pociu infintia! Voi cari sunteti amagiti prin idolestile inimi al rebelistilor! acum e clipa de pe urma, a ve intorce catra Regele vostru cu credintie, asia in gratia Domnitoriului, si intermediarea mea ve puteti incredintia. Ear aceia cari aceasta nefericita patrie pofteloru Domnii, si superbiilor vrednice de pedepsa o consecrara, sa 'si afe in mine strinsulu judecatoriu, pentrucá:

Aparare credinciosiloru, iertare indreptatiloru, periclu final Rebellistiloru; acesta 'mi Simbolulu!

Datu in Schönbrunn, Suprem. cuartiru militariu
13. Novembrie 1848.

Principe Windischgrätz m. p.
Caesaro Regescu Mareschalu.

Nr. 63—1848.

Epistola oficiale alui Stefanu Ludovicu Roth càtra Stefanu Moldovanu.

Hochwürdiger Herr!

Auf dero verehrliche Anfrage ddto. 21. Nov. 1848 Z. 28 habe ich zu erwiedern, dass mir Seine Exellenz blos aufgetragen habe: die sogenannten 13 Dörfer des Kokelburger Comitats, nach gehörigen Einleitungen und Dispositionen, an die beiden anliegenden Schässburger und Mediascher Jurisdictionen aufzuthelen, was denn nun auch endlich geschehen.

Mein Geschäft ist, so zu sagen, beendet, und ich warte nur noch den hentigen Posttag ab, um nach Hermannstadt in den Pacificationsausschuss zu reisen.

Mir würde es sehr angenehm sein in welcher Art und Weise immer, in Ihrer Gesellschaft und in Verbindung mit Ihnen handeln und leben zu können; aber die Aufgabe, um die mich Euer Hochwürden befragen, ist mir nicht gemacht worden.

In aller Hochachtung Eeurer Hochwürden
Elisabethstadt am 22. Nov. 1848.

hochschätzender Freund und Diener.

St. L. Roth,

bevölmächtigtger Commissär.

(Va urma.)

Nr. II., 1876.

Procesu verbale

alu siedintiei ordinarie a comitetului asociatiunei transilvane, tinuta in 8. Februaru 1876 c. n. sub presidiulu dlui Iacobi Bolog'a, in presenti'a dloru membrii: Pavelu Dunc'a, Davidu br. Ursu de Margine, Iosifu St. Siulutiu, Constandinu Stezaru, Visarionu Romanu, Ioanu Hanni'a, Ioanu Candrea, dr. Aurelu Brote si cu asistenti'a secretariului dr. Daniilu P. Barcianu.

§ 14. Dlu presiedinte dechiarandu siedinti'a de descusa, provóca pe dlu cassariu a'si da raportulu despre starea cassei.

Nr. exhibit. 80, 1876.

Dlu cassariu presentéza deci conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile asociatiunei in restempulu dela siedinti'a comitetului dein 15. Ianuariu pana la siedinti'a de astadi.

Dein acestu conspectu se vede, cà s'au incassatu 278 fl. 95 cr. v. a. si s'au erogatu 390 fl.; starea cassei este dara 62,004 fl. 57 1/2 cr.

Spre scientia.

§. 15. Nr. exhib. 81.

Totu dlu cassariu presentéza conspectulu despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie, dein care se vede, cà acestu fondu are in proprietatea sa 13,653 fl. 27 1/2 cr.

Spre scientia.

§ 16. In legatura cu conspectulu cassei de sub §. 14. se raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu asociatiunei in tempulu deintre susu-numitele siedintie, si anume:

a) cá tacse de membrii fundatori si ordinari 210 fl. v. a. (Nr. prot. ag. 44, 53, 63, 64—1876.)

b) tacse pentru diplome 7 fl.

c) cá prenumeratiuni la fóia 135 fl. (Nr. prot. ag. 44, 46, 47, 48, 52, 53, 57, 59, 60, 62, 64, 66, 69, 71, 76—1876.)

d) cá interese 5% decadiute in 1/2 1876 dupa obligatiunile de statu unificate 12 fl. 60 cr. (Nr. prot. ag. 70, 1876) 12 fl. 60 cr.

Spre scientia.

§. 17. In legatura cu conspectulu de sub §. 15. se raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu academiei in tempulu deintre numitele siedintie, si anume:

a) cá 5% interese decadiute in 1/2 1876 dupa obligatiunile de statu unificate 16 fl. 90 cr. (Nr. ag. 70, 1876.)

Spre scientia.

§. 18. Nr. exhib. 63, 1876.

In legatura cu cele premergátore dlu cassariu raportéza, cà comunitatea scaunului Sas-Sebesiu in urm'a inscientiarei magistratului orasienescu datu 18. Decembre 1875 Nr. 3461, 1875 si-a descoperitu dorinti'a de a se face membru fundatoru alu asociatiunei, spre care scopu a si alaturatu tacs'a de 200 fiorini v. a.

Cu privire la acést'a dlu V. Romanu face propunerea, cá: 1) se se esprime multiamita pentru zelulu comunitatii scaunului, aratatu facia de asociatiune,

2) se se traduca actele respective dein limb'a germana si se publice in foi'a asociatiunei per extensum.

Dupa o desbatere indelungata asupr'a partii a 2-oa dein propunere, punendu-se cestiunea la votu

Comitetulu decide cu 5 voturi contr'a 3 a nu se publica actele resp. in fóia asociatiunei; éra cu privintia la partea 1-ea a propunerei, comitetulu ia spre cea mai placuta cunoscintia dorinti'a onoratei comunitati scaonale, esprimandu'si multiamit'a pentru

zelulu, ce dens'a l'a documentatu facia de asociatiunea transilvana si disponendu estradarea diplomei pe numele amentitei comunitati.

§. 19. Nr. exhib. 61, 1876.

Dupa acestea dlu presiedinte róga pre dlu Paulu Dunc'a a raporta despre actele asternute de dlu advocatu Filepp dein Tasnád, privitorie la lasamentulu lui Gallianu dein Ér-kisfalu.

Dein raportulu acesta comitetulu s'a convinsu, cá de asta-data dein lips'a unoru documente inca nu póte face o hotarire definitiva, si primesce propunerea dlui St. Siulutiu, care e urmatóri'a: se se recerce mai intaiu dlu advocatu Filepp a tramite 1) cól'a de pamentu, spre a vedea, dein ce feliu de pamenturi consta possessiunea remasa de repausatulu Gallianu, 2) estrasulu dein cartea fonduara si 3) a da comitetului informatiunile necesarie, déca s'aru aflá cineva se cumpere acea possessiune cu pretiu bunu, si déca da, cumu s'aru poté vinde mai cu pretiu, intréga séu in parcele?

§ 20. Nr. exhib. 73, 1876.

Mai departe dlu presiedinte pune la ordinea dilei raportulu comisiunei alese spre a'si da parerea asupr'a propuneriloru subcomitetului desp. cerc. III. Sibiiu de a arangia o espositiune la adunarea generale urmatória si a infientia o gradina de pomeritu in Sibiiu.

Dlu I. Candrea, ca raportoru dandu cetire raportului face in numele comisiunei urmatóriele propuneri:

1) Cu privire la espositiunea intentionata de mentionatulu despartimentu alu asociatiunei nóstre, comitetulu nu póte a nu'si esprima in genere cea mai viua bucuria facia cu ideia sulevata de nou pentru o espositiune de diferite producte dein intregu raionulu asociatiunei nóstre. Inse cu cata bucuria saluta pe de oparte acésta ideia salutaria a subcomitetului in genere, cu atat'a parere de reu trebuie se marturisésca de alta parte, cá cestionat'a espositiune ar fi nerealizabile pana la procsim'a adunare generala, déca vomu considera tempulu scurtu de abea 6 luni, care aru mai fi la mediulocu pana le acea adunare, ba chiaru nici atata, déca ne vomu gandi cá pana la incunoscientiarea oficiósa a subcomitetului, pana la constituirea comitetului arangiatoriu si pana la incunoscientiarea tuturor subcomitetelor, aru mai trece celu pucinu o luna.

Ba chiaru si déca s'aru pune in lucrare pregatirile pentru o atare espositiune, nu se póte spera, ca intr'unu tempu asia scurtu si-aru ajunge espositiunea intentionata scopulu doritu, de óre-ce mai multe deintre obiectele amentite in grupele aratate de subcomitetu, aru recere spre a se poté gatí si espune mai multu tempu, decatu mai avemu pana la adunarea dein Sibiiu.

Pentru a poté pregatí cu efectulu doritu o espositiune, se cere unu tempu celu pucinu de unu anu de dile, déca voimu, ca ideia se patrunda pana

la massele poporului, si déca voimu, cá o atare espositiune se represente celu pucinu o mare parte a productelor, inventiuniloru, industriei si a artei nationale.

Dein tóte aceste consideratiuni subsemnat'a comisiune are onóre a propune cá: se se recomende la adunarea generala procsima, ca se se combine unu locu potrivit, unde s'aru poté pentru anulu venitoriu realisá o atare espositiune cu ocasiunea adunarei generale, de óre-ce o espositiune de insemnatatea, care de buna séma si sub comitetulu recomandatoriu a avutu in vedere, numai intr'o cetate mai mare, cumu e: Sibiiulu, Brasiovulu etc. s'aru potea face.

Dein aceste motive si dein consideratiunea, cá atari espositiuni numai in anumite intervaluri mai lungi s'aru poté renof cu efectulu intentionatu, comisiunea nu e de acordu cu parerea subcomitetului, ca cu fia-care adunare generala se fia impreunata si o espositiune. Comisiunea crede, cá multu dein 10 in 10 ani s'aru poté impreuná si o espositiune cu ocasiunea adunarei generali, cá-ci espositiuni mai dese aru perde multu dein interesulu, ce-lu manifesta publiculu facia de densele, si nici artele nu facu intr'unu anu unu atare progresu, in catu se merite o espositiune, care de altmintrea mai totu-deaun'a va consta mai multu, decatu aru aduce.

Sum'a proiectata de subcomitetu de 500 fl. se pare cu totulu insuficiente pentru spesele necesarie la o espositiune.

Cu privire la pasagiulu alu 3-lea dlu V. Romanu face propunerea, ca totu dein 3 in 3 ani se se arangieze cate o espositiune cu ocasiunea tienerei adunariloru generale, éru dlu Br. Ursu de Margine propune unu intervalu de cate 5 ani. Aceste propuneri dau ansa la o desbatere mai indelungata, dupa carea punendu-se la votu, ceea a dlui Romanu cade cu 6 voturi contra 2; éru ceealalta retragandu-se comitetulu primesce parerea si motivarea comisiunei radicandu o la valóre de conclusu.

§ 21. Urmédia partea a dou'a a raportului comisiunei susu-amentite, privitoria la infientierea unei gradini de pomeritu aici in Sibiiu. In acésta materia comisiunea face urmatóri'a propunere: „Catu privesce infiintierea unei gradini de pomeritu, comisiunea propune, cá si pentru acésta incercare a subcomitetului se i se esprime multiamita pentru salutarea initiativa, dara sulevat'a cestione asia numai i se pare practica si salutaria, déca onorabilulu comitetu aru binevoí a se pune spre scopulu intentionatu in cointelegere cu venerabilulu consistoriu archidiecesanu dein Sibiiu, cá gradin'a de pomeritu destinata pentru invetiatur'a tinerimei studiose la institutulu archidiecesanu gr. or. se servésca totu odata si pentru scopurile asociatiunii; spre care scopu apoi asociatiunea se contribue la acoperirea unei parti a speselor; éru acea gradina se servésca si pentru initiarea docentiloru si altoru interesati dein aceste tienuturi.“

Dupa o desbatere mai lunga si apreciere seriósa a motiveloru aduse de dlu raportoru

Comitetulu primesce si radica la valóre de concludu propunerea comisiunei, hotarandu totu-odata a se pune catu mai curendu in cointielegere cu venerabilulu consistoriu archidiecesanu spre a promova realisarea gradinei de pomaritu.

§ 22. Secretariulu presentéza 3 conturi despre 24 fl. 54 cr. cá spese pentru tiparirea mai multoru concurse in „Gazet'a Transilvaniei.“

Comitetulu hotaresce a se avisa la cass'a asociatiunei esolvirea sumei amentite dlui redactoru alu „Gazetei Transilvaniei.“

Verificarea acestui procesu verbale se incredintéza dloru membrii: St. Siulutiu, dr. Brote si Vis. Romanu.

Sibiiu datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a m. p. Dr. Daniilu P. Barcianu m. p.
presiedinte. secretariu II.

S'a perlesu si verificatu. Sibiiu in 10. Februaru 1876.
Dr. Brote m. p. Siulutiu m. p. V. Romanu m. p.

Nr. III.—1876.

Procesu verbale

alu siedintiei extraordinarie a comitetului asociatiunei transilvane, tiente in 9. Februaru a. c. sub presidiulu dlui Iac. Bologa, fiendu de facia dd. membrii: Paulu Dunc'a, Ioanu Hanni'a, Ios. St. Siulutiu, Vis. Romanu, Const. Stezariu, I. Candrea si cu asistenti'a secretariului dr. Dan. P. Barcianu.

§ 23. Dechiarandu-se de catra dlu presiedinte siedinti'a deschisa,

Nr. exhib. 87, 1876.

Dlu cassariu face cunoscutu, cá dlu capitanu c. r. dein regim. Nr. 2 Alesandru I., Ioanu Margineanu in Fagarasiu s'au insinuat cá membru ordinariu alu asociatiunei, depunendu tacs'a de membru si pentru diploma.

Comitetulu iea acésta inscientiare spre placuta scientia, hotarindu a se tramite numitului domnu diploma de membru ordinariu.

§ 24. Dlu presiedinte invita pre secretariulu a raporta comitetului asupra acteloru incurse pana la acésta siedintia, ceea ce se face in urmatoriele:

Nr. exhib. 301, 1875.

Subcomitetulu despart. cerc. I. Brasiovu. asterne protocolulu siedintiei a III., tiente in 21. Nov. an. tr. deinpreuna cu unu estrasu dein raportulu subcomitetului, privitoriu la meritele domniloru recomen dati de subcomitetu spre a castiga diplome de recunoscientia.

Dein acestu raportu se vede, cá:

1) dlu B. Baiulescu are meritulu de a se numi infientiatorulu asociatiunei meseriasiloru romani dein Brasiovu;

2) dlu George Sioneriu, parochu in Saschizu, a tramisu la Brasiovu 18 copii, pentru cá se se asiedie la meserie; si

3) dlu Teodoru Popu, invetiatoriu in Branu, a tramisu preste 10 copii la meserie si la scóla in Brasiovu.

Mai departe arata protocolulu numitei siedintie, cá s'au infientiatu agenture comunale in Rotbavu, Maghierusiu, Apati'a, Feldióra si Prejmeru.

Deci se propune, si comitetulu primesce si radica la concludu, cá in conformitate cu decisiunea adunarei generale dela Dev'a Nr. prot. XXXI. dein siedinti'a a II-a, se se tramita dloru B. Baiulescu, George Sioneriu si Teodoru Popu diplomele de recunoscientia; éru catu pentru punctulu dein urma, comitetulu iea cu placere spre scientia infientierea agentureloru comunale in numitele comune.

§ 25. In legatura cu concludulu premergatoriu dlu presiedinte face intrebarea, cá numitele diplome se se faca in forma de decrete, eara dlu I. Hanni'a propune a se tipari blanchete de diplome, cari voru poté servi si cu alte ocazioni spre scopulu aratatu.

Dupa o scurta desbatere,

Comitetulu primesce propunerea dlui I. Hanni'a.

§. 26. Nr. exhib. 302, 1875.

Comisiunea tipografiei archidiecesane dein Sibiiu prin harti'a sa data 8/20 Marte a. tr. presentata comitetului in 11. Decembre a. tr. comunica hotarirea sa de a tipari in fóia „Telegrafulu romanu“ concursele escrise de comitetu, fara tacs'a de insertiune.

Se iá spre placuta scientia.

§. 27. Nr. exhib. 306, 1875.

Dlu avocatulu Lazaru Petco dein Dev'a, cá reprezentante alu asociatiunei in pretensiunea ei facia de mas'a repausatului Ioanu Piposiu, tramite o obligatiune de statu despre 450 fl. si unu pachetu sigilatú cu mai multe bucati de auru dein Pianulu de susu, testate asociatiunei de catra repausatulu Ioanu Piposiu. Totu odata alatura si decretulu de asignare alu judecatoriei de acolo, cuientantia despre solvirea competentiei de transcriere la perceptoratul dein Dev'a si espensariulu seu in suma de 29 fl. v. a.

Comitetulu primesce cu multiamita obligatiunea si pachetulu, recéca in sa pe dlu avocatulu L. Petco, cá se midiulocásca dein partea diregatoriei comp. 1) constátarea in dosulu obligatiunei insasi, trecerea ei in proprietatea asociatiunei; 2) cá se tramita cól'a de solvire; 3) cá se raportedie comitetului, ce s'a facutu cu bibliotec'a repausatului, carea inca s'a testatu asociatiunei.

Bucatile de auru se transpunu bibliotecariulu spre a se pastra in cass'a Wertheimiana; éra spesele advocatiali in suma de 29 fl. se avisédia la cassa spre a se esolvi dlui avocatulu Petco.

§ 28. Nr. exhib. 307, 1875.

Subcomitetulu despartimentului cerc. II. Fagarasiu, asterne protocolulu adunarei generale a despartimentului, tiente in 26. Septembre a. tr. la Voila, deinpreuna cu 80 fl. cá tacs'e de membrii vechi si ajutatori, incassate la acea adunare, cu ratiociniulu

despre spesele subcomitetului dein anii 1872.—1874 si cu preliminariulu de bugetu pe an. 1875/6.

Comitetulu decide a se incredintiá dlui cassariu spre a face revisiunea socoteleloru si a preliminariului pana la siedinti'a urmatória.

§. 29. Nr. exhib. 313, 1875.

Subcomitetulu despartiemntului cerc. X. Clusiu, asterne procesele verbale ale adunarei generale a despartiemntului tienuta in Mociu in 26. Octobre a. tr., ale siedintieloru lunarie dein 18. Iuliu, 2. Augustu si 5. Decembre si ale siedintiei extraordinarie dein 10. Augustu, deinpreuna cu 49 fl. incassati la adunarea generale.

Dein acésta suma 20 fl. suntu ca tacse dela membrii noi: Vasile Nestoru, subjude reg. in Clusiu; Lucianu Campianu c. r. capitanu in Clusiu; Ieronimu Bozacu, cancelistu la judecatoria in Mociu si Simeonu Moldovanu, clericu absolutu; eara 24 fl. cá intersuriu pro 1874/5 dela dd. membrii fundatori Anani'a Trombitasiu si Iacobu Mog'a de F. Kohér, pana la cea mai curenda deponere a tacseloru de cate 200 fl.

Mai departe contienu protocólele subcomitetului aratari despre nisce proiecte, pre care subcomitetulu are de cugetu a le face si adeca:

- a) proiectu pentru infientierea unei „Reuniuni economice bancale,“ acomodate poporului de pe campia;
- b) proiectu pentru infientierea unei reuniuni pentru infrenarea poporului dela beutura de vinu-arsu.
- c) recunóscerea necesitatii de a infintiá bibliotece romane tienutale.

Pentru facerea proiecteloru resp., subcomitetulu cere incuvientierea comitetului si retransmiterea proceseloru verbale, asternute comitetului.

Comitetulu iá spre placuta scientia inscrierea de membrii ordinari noi a numitiloru domni si dispune transmiterea diplomeloru respective; éru catu pentru diplom'a de membru fundatoru, ceruta dein partea subcomitetului pentru dlu Iacobu Mog'a de F. Kohér, ea se va transmite dupa ce numitulu domnu va fi depusu tacs'a intréga de 200 fl.

Cu privire la proiectele intentionate,

Comitetulu apróba in principiu idei'a proiecteloru de sub pct. b) si c); doresce in sa, cá ele se se faca catu mai curendu si se se puna in lucrare; eara catu pentru proiectulu de sub a) la propunerea dlui V. Romanu,

Comitetulu dechiara, cá nu se tiene de competentia comitetului a aprobá séu desaprobá infientierea unui institutu de banca, ci acést'a cade in competentia judecatoriei resp. a statului.

In sfersitu cu privire la pasagiulu ultimu,

Comitetulu decide a se transmite subcomitetului o copia de pe protocólele siedintieloru densului, avendu pe viitoriu a ingrigi elu insusi de copiele protocóleloru, ce voiesce a le pastrá in archivulu subcomitetului. Cu privire la unele puncte referitorie la banii administrati de subcomitetu, protocólele subcomitetu-

lui se incredintiédia dlui cassariu spre a raportá in siedinti'a urmatória.

§ 30. Nr. exhib. 316, 1875.

Dlu Nicolau Neamtiu, studinte la politechnica in Vien'a, cere unu imprumutu de 150 fl., pe cari se deobliga a-i reintórcce asociatiunei dupa absolvirea cursuriloru.

Nesíendu in preliminariulu budgetului prevediutu unu casu cá acesta si de órece nici cass'a nu are sum'a ceruta disponibilá,

Comitetulu nu se afla in positionea de a satisface cererei dlui N. Neamtiu.

§ 31. Nr. exhib. 317, 1875.

Dlu secretariu L. Georgie Baritiu tramite comitetului 188 esemplaria brosiurate dein „Transilvania“ dein an. 1875 si se róga cá comitetulu se dispuna descarcarea computului seu de numerulu acelor esemplarie. De asemenea tramite mai multe carti si diurnale, incurse la redactiunea Transilvaniei, specificate in unu catalogu alaturatu, si cere in sfersitu a-i se asigná sum'a de 150 fl. spre acoperirea speseloru tipografiei, facute pana in 31. Decembre 1875.

In legatura cu acestea secretariulu alu II. aduce la cunoscútiá on. comitetu, cá avisandu-se prin o epistola privata a dlui Baritiu, necesitatea de a plati lucratoriloru dein tipografia si pe numerii dein anulu curentu, prin ceea-ce sum'a de 150 fl. aru trebui se se urce la 200 fl., si intetiendu-se prin unu telegramu prezentatu sub Nr. 72 datu 6. Fauru a. c. transmiterea sumei numite, buroulu a dispusu indata avisarea sumei de 200 fl. la adres'a dlui Baritiu, ceea-ce s'a si intemplatu in 7. Fauru a. c.

Cu ocaziunea transmiterei contului curentu alu redactiunei de pe an. 1875, prezentatu in 8. Fauru Nr. 77, dlu Baritiu arata necesitatea de a se urcá sum'a ceruta la 240 fl., deci se propune, si comitetulu decide 1) a se incredintiá revisiunea cartiloru si diurnaleloru tramise de redactiune, dlui bibliotecariu si secretariului; éru revisiunea contului curentu de pe anulu 1875 dlui cassariu alu asociatiunei; 2) a se dá buroului absolutoriu pentru pasulu facutu si a 3) a avisá la cass'a asociatiunei inca 60 fl., asia daru preste totu 300 fl. v. a. a conto sumei preliminate pentru acoperirea speseloru fóiei „Transilvania“.

§ 32. Nr. exhib. 318, 1875.

Secretariulu societatii „Tórteleni társulat“ dein Buda-Pesta multiamesce in numele societatii pentru actele si productele literarie, tramise societatii in urm'a decisiunei comitetului dein siedinti'a dein 7. Decembre a. tr. pct. 176, si transmite in schimbu scrierea periodica „Százodok“ a numitei societati.

In legatura cu acést'a se aduce la cunoscútiá comitetului, cá in conformitate cu conclusulu comitetului dein siedinti'a numita s'a dispusu dein partea buroului transmiterea foiei „Transilvania“ dein anulu curentu la adres'a numitei societati.

Spre scientia.

§ 33. Nr. exhib. 325, 1875.

Efori'a scólei centrale dein Voil'a, careia pe bas'a conclusului comitetului dein siedinti'a dein 2. Fauru a. tr. i s'a acordatu, cá si celoru-lalte scóle granitieresci, „Transilvani'a“ cu pretiu scadiutu, se róga a-i se tramite Nr. 1—12 si 14 dein a. tr., pre cari nu i-a primitu.

Se increde secretariului spre efeptuire dupa mesur'a numeriloru disponibili dein esemplariele de reserva.

Nr. exhib. 1, 1876.

Dlu Ioanu Micu dein Vaideiu se róga a i se tramite in loculu esemplariului perdutu dein diploma, unu altu esemplariu, spre care scopu alatura si tacs'a de 1 fl. v. a.

Comitetulu decide a i se tramite diplom'a ceruta. § 35. Nr. exhib. 26, 1876 si 42, 1876.

Junimea studiósá dela academi'a reg. ung. de montanistica si forestiera dein Schemnitz si corpulu invetiatorescu dela scól'a normale dein Monoru se róga a li se tramite „Transilvani'a“ pe 1876 gratis.

Se iá spre scientia cu aceea, cá se aviesedie redactiunea fóiiei a espeda fói'a la adresele respective. § 36. Nr. exhib. 45, 1876.

Dlu advocatu B. Harsianu dein Abrudu, caruia i s'au tramisu dein partea comitetului nisce hartii menite spre a se aduce la cunoscienti'a subcomitetului despartimentului dein acele párti, arata, cá inca nu s'a constituitu pana acuma nici subdespartimentulu, nici subcomitetulu si 'si esprima dorinti'a, ca comitetulu se faca dispositiunile necesarie, pentru ca acésta lipsa se se implinésca.

Comitetulu decide a se incredintia afacerea acésta presiedintelui asociatiunei.

§ 37. Se comunica comitetului, cá au intratu pentru bibliotec'a asociatiunei urmatóriele carti resp. diurnale:

1) „Századok“ fói'a periodica a societatii „Tör-ténelmi társulat“ fasc. I. 1876.

2) Calendariu pe an. 1876, edatu de societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a an. III., Cernautiu;

3) Revista contemporana, anulu III., Nr. 8, 1875.

4) „Predicatoriulu saténului romanu“ de Pop'a Nicolae F. Negrutiu, Clusiu, cursulu II. an. 1876 fasc. I.

5) „Cartile saténului romanu“ scriere periodica de Pop'a Nicolae F. Negrutiu, cursulu I, 1876 car-tea I.

b) „Lumea noua“ diurnalu humoristicu, red. de Nicolae F. Negrutiu, Clusiu Nr. 1, 1876.

7) Dela c. r. academia de sciintie in Vien'a.

a) Raporturile siedintieloru clasei philos. isto-ricice, tomulu 57 fasc. 2, 3; tom. 58 fasc. $\frac{1}{2}$ 3. tom. 74. fasc. 1, 2, 3; tom. 77. fasc. 1, 2, $\frac{3}{4}$, tom. 78. fasc. 1. registru I—LXX.; tom. 75. fasc. 1—3; tom. 76. fasc. $\frac{1}{2}$ —3.

b) raporturile siedintieloru clasei scientieloru esacte 1868 p. I. Nr. 1, 2, 3; p. II. Nr. $\frac{1}{2}$ 3, 1873

p. I. Nr. $\frac{6}{7}$; p. II. Nr. $\frac{4}{5}$, $\frac{6}{7}$; p. III. Nr. 1—5, 1876 p. I. Nr. 4—7; p. II. Nr. 4—7. p. III. Nr. 1—5. $\frac{6}{7}$; 1873. p. I. Nr. 8—10. p. II. Nr. $8\frac{9}{10}$; p. III. Nr. 6— $8\frac{9}{10}$ 1874. p. I. Nr. 1, 2, 3. p. II. Nr. 1, 2, 3.

c) Memorabilile clas. scientieloru esacte tom. XXVIII. si tom. XXXIII.

d) Archivu pentru cunóscerea isvoareloru istoriei austriace tom. 39 fasc. 2; tom. 50. fasc. 2; tom. 51 fasc. 1. tom. 52. fasc. 1. tom. 51. fasc. 2. registru p. tom. I—L.

7) „Scól'a romana“ tóia pedagogica, red. de Ioanu Candrea si B. Petri in Sibiuu.

Tóte aceste resp. diurnale comitetulu le primesce cu multiamita si decide a se avisa redactiunea fóiiei „Transilvani'a“ a tramite acésta fóiia in schimbu on. redactiuni a „Predicatoriului saténului romanu“ si „Scólei romane“ éra academiiei c. r. de scientie dein Vien'a a se esprima multiamit'a comitetului.

Sibiuu, datulu cá mai susu.

Verificarea acestui procesu verbale se incredintéza dloru membrii: St. Siulutiu, dr. Brote si Vis. Romanu.

Iacobu Bolog'a m. p. Dr. D. P. Barcianu m. p. presiedinte. secretariu II-lea.

S.a perlesu si verificatu. Sibiuu in 10. Februaru 1876. Siulutiu m. p. Dr. Brote m. p. V. Romanu m. p.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asociatiunei pe tempulu dela siedinti'a ordinaria a comitetului din 6. Decembre 1875 pana la siedinti'a din 9. Februaru 1876.

I. Dela dn. Georgiu Filepu advocatu in Tasnad, tacsá de membru ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Nicolau Siustai, presiedinte la trib. reg. Sighisióra, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{8}$ 5 fl. Dn. Georgiu Baciú, comerciantu, Orastia, tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Ioanu Tieranu, protopresbiteru, Lipova, tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Dn. Moise Brá-nisce, archivariu, Cincu mare, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{8}$ 5 fl. Dn. Demetriu Munteanu, subjude reg., Campeni, tacsá de m. ord. pre $187\frac{5}{6}$ 5 fl. Dn. Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu, Alb'a-Iuli'a, tacsá de m. ord. $187\frac{5}{6}$ 5 fl.

II. Prin subdespartimentulu cerc. II., Fagarasiu, cu ocasiunea adunarei generale a despartimentului, tienuta la Voil'a s'au incassatu:

Dela dn. Ioanu Florea, asesoru orfanalu, Fagarasiu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl. Dr. Georgiu Boieriu, locotenente super., Vadu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{1}{2}$ si $187\frac{2}{3}$ 10 fl. Dn. Georgiu Popu Grideanu, pretoru, Vistea infer. tacsá de m. ord. pre $187\frac{4}{5}$ 5 fl. Comunitatea Ucea infer. tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl. Dn. Georgiu Negrea, controloru, Fagarasiu, tacsá de m. ord. pre $187\frac{2}{3}$ 5 fl.

Cá tacse de membrii ajutatori:

Dela comunitatea Corbi 5 fl.; din partea altoru binefacatori si anume: dela familiile nobile din Voila 5 fl.; mai multi locuitori din com. Voila 26 fl. 95 cr.; Maria Popu Grideanu, Vistea infer. 1 fl. Iosifu Cristea, Vistea infer. 1 fl. Moise Negrea parochu, Pasiorta 1 fl. Ioanu Sierbanu proprietariu, Voila 1 fl. Ioanu Borzea invetiatoriu, Voila 1 fl. Daniilu Pandrea, directoru scolariu, Voila 1 fl. Georgiu Vass, invetiatoriu 1 fl. Nicolau Paleriu, proprietariu, Voila, 50 cr. Iosifu Gaboru, proprietariu, Voila 20 cr. Ilia Gaboru, jude

comunala, Voila 1 fl. Laurianu Negrea, juristu, Posiorta 50 cr. Ioanu Borzea, economu, Voila 20 cr.; Georgiu Dabila, invetiatoriu, Voila 60 cr. Comunitatea Posiorta 2 fl. Vasiliu Popu, economu, Voila 40 cr. Samuilu Popu, economu, Voila 20 cr.

Totu prin acestu subdespartimentu s'au mai trimisu:

Dela dn. Ioanu Margineanu, c. r. capitanu tacsă de m. ord. nou pre 187⁵/₆ 5 fl. si pentru diploma 1 fl. Dn. Nicolau Recsey, revisoru district. tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl. Dn. Ioanu Codru Dragusianu, vice-capitanu tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl.

III. Prin subdespartimentulu cerc. X. Clusiu, au incursu dela adunarea generala tienuta la Mociu in ²⁶/₁₀ 1875.

Dela dn. Anania Trombitasiu, proprietariu ca interesariu pre 187⁴/₅ pana la depunerea tacsă de membru fundatoru 12 fl. Dn. Iacobi Moga de F. Köher, proprietariu, ca interesariu pre 187⁴/₅ pana la depunerea tacsă de membru fundatoru 12 fl. Dn. Lucianu Campianu c. r. capitanu, Clusiu, ca membru nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Ieronimu Bozocu, cancelistu la judecatoria ca m. ord. nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Simeonu Moldovanu, clericu abs. ca m. ord. nou tacsă pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Teodoru Dumbrava, proprietariu Buda-telecu tacsă de m. ord. pre 187⁴/₅ 5 fl.

Ca ajutōrie au incursu totu la acēsta adunare generala: Dela dn. Nicolau Moldovanu, parochu gr. or. in Mociu 1 fl. Dn. Ioanu Sapunescu, notariu, Buda-telecu 1 fl. Dn. Ioanu Dănu, sub-medicu, Mociu 2 fl. Dn. Anania Trombitasiu, proprietariu 3 fl.; in urm'a unei colecte facute de dn. parochu Nicolau Popu din Sas-Fenesiu 4 fl.

IV. Au mai incursu de dreptulu la comitetu: Dela comunitatea scaunului Sas-Sebesiu, tacsă de membru nou fundatoru 200 fl. Dn. B. Dragusiescu, Ploiesci (Romania) tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. dr. Ioanu Moga, medicu, Sibiu tacsă de m. ord. pre 187⁵/₆ 5 fl. Dn. Nicolau Popu parochu in Siardu, tacsă de m. ord. pre 187²/₃ 5 fl. Ca tacsă pentru diplome: Dela dnii P. Petrescu, dr. Maioranu med. milit., Eugenu Brote, Demetriu Comsia profesoru Sibiu; Ioanu Hentesiu parochu, P. Predovicu, parochu, Ocna, cate 1 fl., incassati prin subcomitetulu despartimentulus II. Sibiu.

Pentru fondulu academiei romane de drepturi au incursu prin subdespartimentulu cerc. II. Fagarasiu dela dn. Georgiu Popa, maioru c. r. in pens. Recia ducala 8 fl.; dela comunele Recia ducala si Recia telechiana la olalta 8 fl.; dn. Ioanu Florea, aesoru orfanalu Fagarasiu a dou'a rata din sum'a subscrisa in 8/20 Ianuariu 1872 10 fl. dn. Nicolau Recsey, Fagarasiu a 3-a ultima rata de 5 fl.

Sibiu in 9. Februaru 1876.

Dela secret. asoc. trans.

Publicatiuni literarie.

I. Conformu conclusului adunarei generala a asociatiunei, dela Naseudu din 1870, p. XVII. post. 2. si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedinti'a de astadi, se escrie de nou concursu cu terminu pana in 31. Decembre 1877 pentru elaborarea unei carti agronomice.

Conditunile pentru numit'a lucrare suntu:

1. Opulu acesta se tractadie despre toti rami economiei de campu, cu folosirea rezultatelor celor mai noue ale scientiei, inse cu privire la recerintiele patriei nōstre, formandu unu volumu de 20—25 cōle tiparite, octavu mare.

2. Se infacisiedie prin ilustratiuni, in testu sēu pe foi deosebite, instrumentele si machinele cele mai probate din re-

sortulu economiei, precum si manipulatiunile mai insemnate din deosebite ramuri ale economiei.

3. Se tractadie in modu corespundietoriu si despre industria agricola si modulu introducerei la poporulu nostru.

4. Opulu se fia intocmitu pentru instructiunea scolara si privata.

5. Se fia scrisu intr'o limba pe catu se pōte de poplara si corecta, in specialu terminii tehnici se fia esplicati, unde e de lipsa chiaru si prin circumscieri, numai ca se pōta fi intielesi.

Pentru opulu lucratu dupa conditiunile indegetate in pp. 1 - 5 s'a fixatu unu premiu de 500 fl. v. a.

Manuscriptele se fia scrise legibilu si de mana straina. In fruntea loru se stea o devisa (motto), ērasi scrisa de mana straina.

Pe langa manuscriptu se se alature si o scrisōre pusa sub cuverta, sigilata cu unu sigilu, ce nu contine initialele auctoriului, si portandu pre adres'a dinafara devis'a manuscriptului resp. ērasi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisorei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 17. Ian. 1876 c. a.

Iacobi Bolog'a, presiedinte. — D. P. Barcianu, secretariu alu II.

II. Conformu conclusului adunarei generala dela Naseudu din 1870, de sub p. XVII. pos. 8 si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedinti'a de astadi, se escrie de nou concursu pentru elaborarea celei mai bune carti de igien'a populara, cu terminu pana in 31. Decembre c. a.

Conditunile suntu:

Opulu se fia in tōta privinti'a corespundietoriu trebuintelor popululu nostru si cu deosebire se se arate intr'in-sulu si relele urmari ale abusarei cu beutari spirituōse.

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele se fia scrise legibilu si de mana straina, in fruntea loru se stea o devisa, (motto) ērasi scrisa de mana straina.

Pe langa manuscripte se se alature si o scrisōre pusa sub cuverta, sigilata cu unu sigilu cu initiale straine de ale autorului, si portandu pe adres'a din afara devis'a manuscriptului resp. ērasi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisorei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 15. Ianuariu 1876 c. a.

Iacobi Bologa mp. presiedinte. — D. P. Barcianu mp. secretariu alu II-lea.

Cartea II. din „Cartile Sateanului romanu“ cuprinde: „Hor'a unirei“ de Alesandri. „Inceputulu si istori'a Rom.“ (urmare) de T. Petrisoru. „Despre causele seraciei popululu rom. urmarile ei si incercarea de a le delatura (urmare) de Axentie Severu. „Cuventele de despartire ale Cupei, Stanginului si Pondului“ (dela tieranulu rom.) si „Invetiaturi“ Pre invelitōre cuprinde deosebite anuncie si respunsuri.